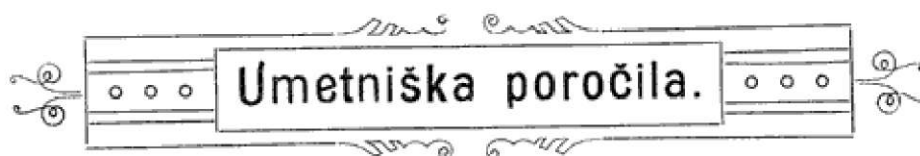

someščana. Tako so nekoč zagrebškim mesarjem v Ljubljani vzeli 150 fl. za dolg nekega že umrlega Zagrebčana; ti mesarji so potem morali doma tožiti deco pokojnikovo, da se jim je izplačala vsota, ki so jo jim zaplenili Ljubljančani za dolg njih očeta.

Dr. Fr. Ilešič.

Bobčev St. S.: Istorija na staroblgarskoto pravo (Lekciji i izsledvanja). Sofija, 1910. 560 strani. — Ta „zgodovina staroblgarskega prava“ izpolnjuje eno izmed širokih praznin, ki zevajo še vedno na slovanskem pravnem polju. Bobčevo delo sega do turške dobe, to je do konca 14. veka ter razpravlja kakor o državnem, tako o kriminalnem in civilnem pravu. V uvodu analizira pisatelj vse pravne spomenike in opisuje staroblgarsko naobrazbo vobče. Bobčev je profesor na vseučilišču, urednik „Bolgarske Smotre“ in eden izmed najbolj vnetih zastopnikov slovanske skupnosti na Bolgarskem. Literarno delaven je izza l. 1871.

Dr. Fr. Ilešič.

Muther Richard: Geschichte der Malerei. 3 Bde. Leipzig. K. Grethleins Verlag. 1909. — Nemška znanost je kakor vse, kar je nemško-pruskega. Vojaška pedantska strogost preveva vsa nemška znanstvena dela. Gubijo se v malenkostnih posameznostih, a izginja jim izpred oči celota. Nemcu se izpremeni vse v suhoparen sistem, in kar se da povedati jasno v par stavkih, o tem napiše nemški znanstvenik debelo knjigo, polno teoretičnega razmotrivanja, ki pa slednjič le ne privede do jasnih, enotnih zaključkov. Tudi nas, ki nas vzgajajo nemški učitelji ip nemške knjige, je prevzel ta duh in zato so slovenski znanstveni spisi tako neznansko suhoparni. Naši pisatelji ne vedo, da se da tudi strogo znanstvena razprava napisati v enotno zaokroženi, prikupijivi obliki. V tem bi nam morali biti vzor angleška in francoska veda. — Čehi, Rusi in Poljaki so že zdavnaj spoznali, da prija njih duhu bolj francosko nego pa nemško znanstveno delo, ter so se zlasti v zadnjem času začeli ravnati po francoski metodi. A tudi med Nemci samimi je nastal odpor proti temu tonu na polju znanosti. Zakaj ta vojaški sistem je bil naravnost neznosen zlasti v estetskih vedah. Razprave o umetnosti in estetiki so se vlekale tako trudno in suhoparno kakor stavki Kantove filozofije.

Toda generacija, ki je bila začela v zadnjih dveh desetletjih minulega veka biti boj proti vsemu staremu tudi na Nemškem, je rodila nove ljudi. Nemci so kljub temu, da sami trdovratno oporekajo tej trditvi, postali zopet učenci Francozov; pri Francozih so se učili vsi njih moderni poeti od Georgeja do Rilkeja, pod francoskimi vplivi je moderni nemški roman in francoska je tudi njih moderna estetska veda. Eden prvih teh bojevnikov in glasnikov novega pokolenja je bil lani umrl Rihard Muther.

Stopil je s koturnov svojega profesorskega dostojanstva ter je postal, govoreč o umetnosti, tudi sam umetnik. Znamenita je bila njegova „Zgodovina slikarstva 19. stoletja“, ki je izzvala toliko hvale in nasprotovanja. V njej je pokazal, kako se da spojiti strogo znanstvo z esejistno lahkoto. Toda ta metoda ima tudi svojo slabo stran, pospešuje namreč — diletantizem. A diletantizem je najhujša rakrana naše dobe. H. St. Chamberlain trdi o njem, da je poleg katoliških univerz največja